

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Virtute Ac Sacramento Pœnitentiæ Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XVIII. Argumentum. Inquiritur, an in Casu necessitatis, absente Presbytero, licitum sit confiteri peccata coram Laico? Proponuntur Auctoritates, Rationes, & Exempla pro opinione affirmativa. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94661](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94661)

potuit, ut nullo contradicente ederetur ille Canon, si antea ceteris sæculis Confessio Sacramentalis, & auricularis in utraque Ecclesia Latina, & Græca non fuisset usitata, & de Præcepto? Sed circumscriptis tot, & tantis testimoniis, quæ hucusque recensita sunt, clarè constat ante editionem hujus Canonis Confessionem Sacramentalem in usu fuisse ob Bullam ejusdem Innocentii Papæ III. intimationis Cruciatæ ad redimendam Terram Sanctam, incipien. *Ad liberandam*, quæ in Bullario est XII. & ultima; concedens Indulgentiam euntibus ad militandum, vel adjuvantibus hoc bellum, contritis tamen, & confessis peccata sua. Ergo ante editionem Canonis *Omnis utriusque sexus* recepta erat in praxi per totam Ecclesiam Sacramentalis Confessio peccatorum.

Decimi quarti tandem, ac decimi quinti, & sexti sæculorum non egemus testibus; quandoquidem extant plurimi, ilque eximii Ecclesiæ Doctores tam Scholastici, quam Canonistæ, qui de Sacramentali, auricularique secreta Confessione peccatorum tractant, ejus usum, ac necessitatem demonstrantes; quales sunt Angelicus Doctor Sanctus Thomas ac Seraphicus S. Bonaventura, qui floruerunt Anno 1265. & scripserunt super 4. Sentent. dist. 17. Joannes Duns Scotus Anno 1300. Durandus An 1320. Mayron, Liranus, & Paludanus eodem tempore, Joannes Andræas Canonistarum Coriphæus Anno 1330. & Baldus Anno 1390. Antonius de Butrio, & Franciscus Cardinalis Zabarella Patavinus Anno 1410. Nicolaus Abbas Panormitanus, & S. Antoninus Archiepisc. Florentinus Anno 1440. & omnes Fælinus, Sandæ, Cardinali Cajetano, Sylvestro, ac Tabiena Summistis Anno 1500. ac aliis multis; confirmatur constans praxis totius Ecclesiæ Catholicæ, ac fidelium confitendi Sacerdotibus secretè peccata, & ab iisdem absolutionem recipiendi tum per Bullam XVII. Sixti Papæ IV. incipien. *Licet ea*, datam die 9. Augusti Anno 1478. in qua damnatus fuit tanquam hæreticus Petrus de Osma Hispanus, qui scriptis impugnauerat eandem Sacramentalem Confessionem; asserens solam cordis contritionem sufficere ad delenda peccata; tum per aliam præcedentem Bullam Martini Papæ V. incipien. *Inter cunctas diei 22. Februarii 1438.* per quam confusilem errorem inter ceteros Joannis Wicleff anathematizavit, juxta Decretum Concilii Constantiensis sess. 8. tom. 4. Concilior pag. 269. tum demum per definitionem Concilii Trident. de Confessione cap. 5. & de Pœnitent. Sacram. Can. 6. in sess. XIV. quæ habita fuit sub Julio Papa Tertio die 25. Novembris 1551. ubi statutum fuit, *Anathema esse, negare necessitatem Sacramentalis Confessionis, vel dicere, modum secretè confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum.*

DECISIO XVIII.

ARGUMENTUM.

Inquiritur, an in Casu necessitatis, absente Presbytero, licitum sit confiteri peccata coram Laico? Proponuntur Auctoritates, Rationes, & Exempla pro opinione affirmativa. Resolvitur disputatio sub distinctione; ex qua desumuntur responsiones ad argumenta contraria. Docetur, quid esset antiquitus Reconciliatio

publica Pœnitentium? Horum quinque gradus demonstrantur; & ostenditur, quo tempore cessaverit usus Pœnitentiæ publicæ, & qua de causa?

SUMMARIUM.

- 1 Alterutrum significat ad invicem.
- 2 Canones dicentes confiteri posse Laico.
- 3 Glossæ idem asserentes.
- 4 Magister Sententiarum ejusdem opinionis, Declarat, num. 27.
- 5 Rationes suadentes, Confessionem fieri posse Laico.
- 6 Exempla hoc idem confirmantia. Et num. 30.
- 7 Angli milites peccata sua ad invicem confitentur.
- 8 Diabolus in obsessis, qui manifestabat peccata adstantium.
- 9 Laico confiteri non licet ad habendam absolutionem: secus ad excitandam contritionem; vel habendam consilium; & num. 13.
- 10 Sacerdos qui non est, non potest absolvere à peccatis.
- 11 Lutheri error circa absolutionem in peccatis.
- 12 Laicus audiens Confessiones puniendus est in S. Officio Inquisitionis.
- 14 Laico confiteri nullo modo expedire videtur.
- 15 Laicus audiens Confessionem an sit obligatus ad sigillum?
- 16 D. Jacobus cap. 5. vers. 16. declaratur.
- 17 S. Augustinus in cap. 1. de Pœnit. dist. 6. exponitur.
- 18 Confessio coram Laico non est de præcepto: est repetenda coram Sacerdote.
- 19 Titulus coloratus non prodest pro absolutione data à Laico.
- 20 S. Augustinus in cap. Sanctum de Consecr. dist. 4. declaratur.
- 21 Reconciliatio publica. Pœnitentium quomodo, & à quibus fieret?
- 22 Antiquitas Orationum Ritualis Romani in commendatione anime.
- 23 Laicus an possit absolvere ab excommunicatione?
- 24 Cap. Fures, 13. q. 2. declaratum.
- 25 Contritio sola quando sufficiat pro recipienda S. Eucharistia.
- 26 Glossæ errantes circa Confessionem peccatorum.
- 28 Differentia inter necessitatem Baptismi, & Confessionis.
- 29 Attritus potest fieri contritus ex Dei auxilio absque Confessione.
- 31 Canones Pœnitentiales antiqui.
- 32 Pœnitentium publicè olim gradus quinque.
- 33 Pœnitentia publica usque ad quem sæculum fuerit in usu?

Sed hic dubitare aliquis posset, an in casu saltem necessitatis, deficiente Sacerdote, licitum sit pœnitentibus confiteri Laico peccata sua? Affirmativa sententia probatur Auctoritate, Ratione, & Exemplis. Siquidem Auctoritas desumitur.

Primò ex Epistola Divi Jacobi cap. 5. vers. 16. ubi ait: *Confitemini ergo alterutrum peccata vestra.* Sed in his verbis nullam mentionem facit de Sacerdote. Ergo confessio fieri potest etiam Laico. Tandò magis, quia alterutrum in jure significat ad in vi-

invicem; ut in Authentico, collatione prima, titulo secundo, De non eligendo secundo nubentes. §. Illud quoque dudum. Et Collatione tertia titulo quarto De Mandatis Principum. §. Deinde conveniens est. Et ibi Glossa in Verb. Alterutris. Igitur si ad invicem est confitendum: etiam Laicis fieri potest confessio.

Secundò ex cap. 1. de Pœnitent. dist. 6. ubi S. Augustinus sic scribit: Tanta vis Confessionis est, ut si deest Sacerdos, confiteatur proximo. Sæpe enim contingit, quod pœnitens non potest confiteri coram Sacerdote, quem desiderant nec locus, nec tempus offert. Et si ille, cui confitebitur potestatem solvendi non habet, fit tamen dignus venia ex desiderio Sacerdotis qui socio confitetur turpitudinem criminis. Ergo deficiente Sacerdote licitum erit confiteri Laico peccata.

Tertiò ex cap. Sanctum est. 46. de Consecrat. dist. 4. ubi idem S. Augustinus narrans, quòd in periculo naufragii pœnitens quidam dedit Baptismum uni petenti, subdit, quòd statim ipsemet pœnitens, ne periculo vitam finiret non reconciliatus, petiit ab eo ipso, quem baptizaverat, ut eum reconciliaret, ut factum est. Sed reconciliatio pœnitentis fit per Confessionem criminum. Ergo hæc Laico fieri potest. Concordat S. Cyprianus lib. 3. Epist. 17. in qua præcipit, ut Laicus reconciliet Pœnitentem, si Presbyter non addit.

Quartò: ex cap. Fures 13. q. 2. quod repetitum est in cap. 2. extr. de Furtis. ubi ex Concilio Triburiensi sic legitur sancitum: Fures, & latrones si in furando, aut depraudando occidantur, visum est, pro eis non orandum. Si comprehensi, aut vulnerati Presbytero, vel Diacono confessi fuerint, Communionem eis non negamus. Itaque si fieri potest confessio etiam Diacono; ergo non Sacerdoti possumus confiteri peccata.

Quintò ex Glossa in Can. Unum Orarium, 3. in Verb. Quia facile. 25. dist. ubi cum textus dicat, quòd peccata venialia facile dimittuntur, Glossa dicit: Quia etiam Laico possumus ea confiteri, quamvis habeatur copia Sacerdotis: sed mortalia non confitebimur, nisi Sacerdoti, dummodo possit haberi ejus copia; alias Laico possumus ea confiteri. Huic consentit alia Glossa in cap. A nobis. 28. extr. de Sent. Excommunic. ubi in Verb. Non poruerit, docet, quòd in casu necessitatis extrema Laicus potest absolvere ab excommunicatione Episcopo reservata. Ergò multò magis à peccatis.

Sextò ex Magistro Sententiarum, qui lib. 4. dist. 17. E. Quærit: An sufficiat confiteri Laico: & ibidem respondet, requirendum esse Sacerdotem: Si tamen defuerit Sacerdos, proximo, vel socio est facienda Confessio. Porro præter has auctoritates videntur adesse plures rationes. Nam

Septimò, Pœnitentia est Sacramentum necessitatis sicut est Baptismus. Sed in casu necessitatis quilibet Laicus potest baptizare, cap. in necessitate 21. de Consecrat. dist. 4. Concil. Florentin. sub Eugenio IV. in Decreto circa Sacramenta de Ministro Baptismi; Et Concil. Trident. sess. 7. de Baptismo, Can. 4. Ergo etiam Laicus potest audire Confessionem Pœnitentium; imò etiam scemina; ut docet Hostiensis in tit. de Pœnit. & Remiss. §. Cui confitendum. Vers. Septimo tempore.

Octavò: Confessio peccatorum instituta est, ut per eam pœnitens erubescat; siquidem erubescencia habet magnam partem remissionis; & fit venia criminis, cap. Quem pœnitet. 88. de Pœnitent. dist. 1. Sed pœnitens magis erubescere potest confitenda peccata sua homini Laico, quàm Sacerdoti. Ergo tanquam utilis potest Confessio fieri Laico.

Nonò: Confessio ad hoc ordinatur, ut homo erudiat ab homine, & cognoscat gravitatem peccatorum, recipiatque remedia eorundem, cap. Quidam. 90. de Pœnitent. ead. dist. 1. Sed hæc omnia possunt non rarò meliùs exequi homines Laici, & in Lege Dei optimè instructi, quàm rudes Sacerdotes, Ergo.

Decimò: Potest evenire casus mortis, in quo pœnitens sit tantum attritus, & nesciat elicere actum contritionis, adeò indigeat Confessione, ut ex attrito fiat contritus. Sed talis non fieret, deficiente Sacerdote, si non posset Laico confiteri. Ergo ne pereat, & ne damnationem incurrat æternam, poterit Laico confiteri. Hæc, & aliæ rationes considerantur pro hac opinione affirmativa à S. Thoma in Supplem. 3. par. qu. 8. art. 1. à S. Bonavent. in 4. Sent. dist. 17. art. 1. quæst. 1. à Gregorio de Valentia tom. 4. disp. 7. qu. 10. punct. 1. à Suarez in 3. part. D. Thoma tom. 4. disp. 24. sect. 1. num. 7. ab Eminentiss. Cardin. de Lugo de Sacram. Pœnitent. disp. 18. num. 6. novissimè ab Eminentiss. Cardin. de Lauræa, eod. tract. disp. 19. art. 1. & 2. Quibus rationibus adduntur sequentia exempla; videlicet:

Undecimò: Ernestus Alemanniæ Dux, Luitpoldi filius, Anno 1015. mortaliter vulneratus sagitta, casu emissa inter venandum, supremumque vitæ diem è lethali vulnere sibi instare præsentiens, Laico homini; Sacerdote deficiente, peccata sua confiteri voluit, ut è Ditmari Chronic. lib. 7. refert Eminentiss. Cardin. Baronius, & cum eo Spondanus ad d. Annum 1015. num. 4. nec non Paulus Aringhius in Triumpho Pœnitent. lib. 3. cap. 4. num. 12.

Duodecimò: Narrat Aeneas Sylvius (postea Romanus Pontifex nominatus Pius II.) quòd Henricus V. Angliæ Rex Anno Christi 1415. ingressus cum exercitu Galliam, captis aliquot locis, Gallisque prælio victis; at non multò post ab iisdem undique cinctus pollicetur, se, si cum exercitu incolumi dimittatur, restitutum loca, quæ de iis cæperat. Negantibus Gallis, noctu (ita enim impetraverat inducias) vocatis ducibus, neque fugere, inquit, commilitones, neque pacem ex hostibus consequi possumus, Sola nos armatueri possunt. Non est, cur tantum exercitum formidetis. Justam causam iustus Deus adjuvabit. Ire, (notet Lector) & alter alteri vestra peccata confitemini, pusillumque terræ ob memoriam Sacramenti Eucharistiæ Salvatoris alter alteri porrigite; crastina die liberabit nos Dominus ex manibus inimicorum. Sic dimissa concione, peractis quæ iusserat, curare milites corpora præcipit. Orto die commissum est prælium; ceciderunt Gallorum millia quatuor, genere illustri, omnes captivos Henricus in Angliam duxit. Ita Aeneas Sylvius, relatus à Nauclero in sua Chronolog. ad Annum Salvatoris 1415. quam repetit Gobat in Theologia Experim. tract. 7. num. 1. ubi ait, observandos supradictos milites Confessarios sanè mirificos, sagatos, non togatos; conjugatos, non celibes; magnam partem vel Alphabetarios dumtaxat, vel etiam Analphabetos; omnes sine Sacerdotali non solum corona, sed etiam charactere.

Tertiodecimò: refert Joannes Jonvillius in Histor. Gallica, quòd exercitu S. Ludovici Francorum Regis à Saracenis profligato, & illis in navim stricto ense ingressis, milites Christianos ad invicem sua peccata confessos fuisse; ut latius Ivenim in Histor. Dogmat. de Sacramentis Dissert. cap. 4. art. 2.

Quartodecimò: Non injucundum est aliud exemplum, quod ex lib. 3. cap. 2. Historiar. Memorab. Casaris Heisterbachensis, Ordinis Cisterciensis ponit Henri-

Henricus G. Germanus in suo *Magno speculo Exemplorum* dist. 6. *Exempl.* 17. scilicet de quodam milite, suspectum habente amicum suum de adulterio cum propria uxore; qui ad se certificandum duxit illum ad Ecclesiam, in qua erat obsessus, ejus demonium improperebat adstantibus peccata, de quibus non essent confessi. Adulter ingressurus Ecclesiam cum milite, timens se à demonio accusari de adulterio; simulavit necessitatem naturæ, & intravit vicinum stabulum tanquam ventrem exoneraturus; at pedibus ejusdem Laici ibi existentis prostratus, confessus est coram eo peccatum suum; orans, ut sibi jungeret pœnitentiam. Quo facto exivit, & cum milite eum foras expectante introivit Ecclesiam; & eodem milite interrogante, ac provocante demonium, ut diceret quidquid sciret de amico suo ibi adstante; respondit latino Sermone; *Nihil scio; in stabulo justificatus est*: unde deducitur, proficuum sibi fuisse Confessionem coram Laico in stabulo factam.

His tamen non obstantibus contrarium est omnino tenendum; ideoque pro resolutione quaesiti oportet distinguere circa finem, ob quem aliquis faceret suam Confessionem Laico; nam vel ita confiteretur ad obtinendam absolutionem suorum peccatorum ab eodem Laico; vel tantummodo ad excitandam cordis contritionem per illam verecundiam, ac erubescendum confitendo peccata sua Laico; sive etiam tantummodo ad recipiendum consilium, vel auxilium ad deferenda illa peccata. Primo modo nunquam licitum fuit, neque esse potest confiteri peccata Laico; ea ratione, quia absolutio Sacramentalis à peccatis pendet à clavibus Ecclesiæ, quas habere non possunt Laici, cum illas Dominus contulerit tantum Sacerdotibus, quales erant Apostoli, dum eis dixit Jo. 20. 23. *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis &c.* & post Apostolos illis, qui ab Episcopis Apostolorum successoribus ordinantur Sacerdotes; & sic qui non habet ordinem Sacerdotalem non potest absolvere à peccatis. cap. Sacerdos, cap. Placuit. De Pœnit. dist. 6. Glossa in cap. Pastoralis 11. §. Præterea. Verb. Præterquam in mortis articulo. Et ibidem Barbosa in Collect. DD. num. 17. De Offic. Ordin. alia Glossa in cap. 2. in Verb. ligare. De Pœnit. & Remiss. in 6. & ex Canonistis Navarrus in cap. 1. de Pœnit. dist. 6. anum. 74. & seqq. & est sententia Theologorum tum veterum, tum modernorum; ut videre est apud S. Thomam, & Scotum in 4. Sent. dist. 17. & alios, quos citat, & sequitur Emin. Cardin. de Lugo de Pœnitentia Sacram. dist. 18. n. 1. P. Macedo de Clavibus Petri lib. 4. cap. 5. Mastrus in 4. Sent. dist. 5. num. 509. & Emin. Card. de Lauræa eod. tractatu de Pœnit. dist. 19. art. 1. & 2. Idcirco si quis confiteretur Laico peccata sua, ut ab illo reciperet absolutionem, incideret in hæresim Lutheranam; docebat enim Lutherus, quod in Sacramento Pœnitentia, ac remissione culpæ, non plus facit Papa, aut Episcopus, quam infimus Sacerdos: imò ubi non est Sacerdos, æque tantum quilibet Christianus, etiam si mulier, aut puer esset; ut legitur in Bulla 40. Leonis Papæ Decimi, in qua damnantur errores ejusdem Lutheri §. 1. n. 13. & notat Sales de S. Inquisit. lib. 3. c. 18. regul. 288. n. 100 & eundem errorem confutavit Sac. Trident. Concilium sess. 14. cap. 6. in illis verbis: *Declarat Sancta Synodus falsas esse, & à veritate Evangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos, & Sacerdotes clavium ministerium perniciosè extendunt, putantes verba illa*

Dominici: Quorum remiseritis &c. ad omnes Christi fideles indifferenter, & promiscuè contra institutionem hujus Sacramenti ita fuisse dicta, ut quisvis potestatem habeat remittendi peccata: ac proinde ead. sess. 14. Can. 10. Anathema esse voluit, qui assereret, non solos Sacerdotes, sed omnes Christianos esse ministros absolutionis.

Imò si quis non promotus ad Sacrum Presbyteratus ordinem audiret Confessiones, & præsumeret absolvere pœnitentes à peccatis; esset puniendus tanquam hæreticus in Officio Sanctæ Inquisitionis per Bullam 21. Gregorii XIII. & si quos haberet ordines, ab iisdem ritè degradatus, tradendus esset Curiaæ seculari debitis poenis plectendus per Bullam 81. Clementis VIII. de qua meminit Quaranta in Verb. Ordo. Barbosa in Collect. DD. in cap. sui. num. 2. De Clerico non ordin. ministr. & Julius Characius in Decif. Criminalib. decif. 13. num. 3. & 9. latè Lezana in Consult. Parisiis conf. 21. num. 55. ubi Criminalistas cumulat. Quod si Laicus prædictus tanquam Sacerdos proferret absolutionis formam super pœnitente confitente coram eo peccata sua, fieret irregularis, Emin. Card. de Lugo d. disp. 18. num. 14. Thesaurus de Pœnis part. 2. Verb. Absolutio cap. 1. ubi reddit rationem, quia hæc facere præsumentes redduntur vehementer suspecti de hæresi.

Quod si quis vellet confiteri Laico, tantummodo ad contritionem cordis excitandam, vel ad habendum consilium, seu auxilium in casu necessitatis, vel in periculo mortis, absente Sacerdote; id fieri posse concedunt Scholastici antiqui ob verecundiam, quam patitur pœnitens in illa Confessione, & per quam solvit aliquam partem poenæ debitæ pro peccato, ut aunt S. Thomas in Supplem. 3. p. q. 8. art. 2. & in 4. Sent. dist. 17. q. 3. art. 4. S. Bonaventura in ead. dist. 17. art. 1. q. 1. ubi allegat S. Bernardum super Canticum dicentem: *Vir perfectus tantus est veritatis amator, quod vellet, omnes nosse sua mala; dum tamen eis non esset occasio mali, sed boni.* Et Durandus in eundem 4. Sentent. dist. 17. q. 11. At moderni tum Theologi, tum Canonistæ negant, hisce temporibus licitum esse confiteri Laico, quamvis in periculo vitæ, absente Sacerdote; tum quia parum prodest talis Confessio, quæ non habet vim faciendi de attrito contritum, ut bene observat Sotus in 4. d. dist. 18. quæst. 4. art. 1. §. cæterum, tum etiam quia multum nocere potest, si illam audiens sit garrulus, nesciusve servandi secretum, ac tenendi peccata audita sub sigillo, ex quorum publicatione plura pericula insurgere possunt, & famæ, & vitæ. Gregorius de Valentia tom. 4. dist. 7. quæst. 10. punct. 1. Vers. Quamvis. Et Reginaldus in Praxi Fori Pœnitent. lib. 1. num. 8. ubi ita scribit: *Tertia propositio est, non esse licitum, nec salutare consilium confiteri non Sacerdoti, nequidem in articulo mortis nisi si sit persona prudens, secretique tenax, & quæ profutura sit, nec obsutura.* Hujus priorem partem Navarrus in cap. 1. de Pœnit. dist. 6. a num. 79. probat; quia non magis licet detrudere sibi, quam detrudere alteri, quod summa iniquitas est. cap. Summa iniquitas 6. q. 1. sicut non licet magis vitam suam, quam alienam in discrimen vocare. At confiteri tali Laico, qui non prodesset, aut non esset servaturus secretum, nihil aliud esset, quam sibi detrudere. Concordant novissime Gobat d. tract. 7. num. 19. & Jo. Sancius in Select. dist. 46. num. 22.

Hinc disputant Moralistæ, an talis Laicus, qui audiret Confessionem alicujus pœnitentis in casu necessitatis.

cessitatis, esset obligatus ad sigillum? Et quamvis plures teneant negativam opinionem, quos refert Diana *part. 3. tract. 11. resol. 14. & part. 11. tract. 11. resol. 13.* quæ repositæ sunt in Opere Coordinato *tom. 1. tract. 2. resol. 34. & 35.* probabilior tamen est opinio affirmativa, quam amplectitur ibidem ipse Diana, hanc reddens rationem, quia sigillum introductum fuit, & in venerationem Sacramenti, & in favorem pœnitentium; favores autem sunt ampliandi, itaut non solum intelligantur de Confessione Sacramentali, sed etiam de illa, quæ fit ad modum Sacramentalis Confessionis. Notat tamen ipse Diana ibidem, quod quatenus etiam negativa opinio amplecteretur, & Laicus prædictus non esset obligatus ad sigillum Sacramentale; nihilominus teneretur maximo secreto naturali, quod nulla de causa deberet infringere, sed potius mortem subire, neque Judex posset adstringere eundem Laicum, ut judicialiter manifestet, quod à dicto pœnitente audivit; scilicet quia illa peccata, quæ ipse ita confessus est, non pertinent ad forum externum alicujus Judicis; sed solummodò ad conscientia forum internum; à quo nulla inquisitio, seu probatio desumi potest. Onuphrius in *tract. de Sigillo scilicet. 3. q. Unica, dub. 5.* Et nos *infra Decis. 40.*

Superest, ut contrariis auctoritatibus, rationibus, & exemplis supra allegatis respondeamus. Quare

Ad primum circa illa verba D. Jacobi *cap. 5. Vers. 16. Confitemini alterutrum peccata vestra*, plures dantur responsiones à Scholasticis, & Scripturistis, quæ tamen omnes in hanc veritatem conspirant, Apostolum intellexisse de Confessione mortalium peccatorum faciendâ Sacerdotibus. Idcirco S. Thomas in *Supplem. 3. part. quest. 8. art. 1.* ita respondet: ad primum ergo dicendum, quod Jacobus loquitur ex præsuppositione divine institutionis; & quia divinitus institutio præcesserat de Confessione Sacerdotibus faciendâ, per hoc quod eis potestatem remittendi peccata in Apostolis dedit, ut pater Joan. 20. idè intelligendum est, quod Jacobus Sacerdotibus Confessionem esse faciendam monuit. S. Bonaventura in *4. dist. 17. art. 1. quest. 1.* in resolutione ait, aliam esse Confessionem generalem, quæ fit, dum dicitur Confiteor, aliam specialem, dum specificè exponuntur propria peccata. Prima fit omnibus ad invicem eam repetentibus. Secunda solis Sacerdotibus audientibus. Emin. Card. de Lauræa de Pœnitent. *disp. 19. num. 10.* ita respondet: Verba illa (Confitemini alterutrum, &c.) ad omnes quidem directâ sunt, ut confiteantur, ad non omnibus, sed ministris idoneis; voluit enim iis verbis Apostolus docere, quod non sufficiat homini Confessio peccatorum facta Deo; sed est necessaria Confessio facta hominibus, illis scilicet, quibus à Domino dictum est: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, &c. Ita Alensis *4. p. q. 19. art. 1.* Tirinus vero in Commentario Epistolæ ejusdem Sancti Jacobi *cap. 5. Vers. 16.* verba illa ita explanat: Non soli Deo, ut quidam suadent, sed & alterutrum confitemini peccata vestra, nempe homines hominibus vestri similibus, puta illis, quibus tanquam propriis ministris curas, & potestas absolvendi demandata est à Christo, nempe Sacerdotibus, juxta illud 1. Petr. 4. Unusquisque sicut accepit gratiam, alterutrum illam administrantes. Sic vulgò dicimus, docere invicem; curare invicem, sustentare invicem, sacrificare pro invicem; nimirum doctores docere rudiores, medici curare egros, divites sustentare pauperes, Sacerdotes sacrificare pro Laicis. Similia enim verba exponi debent appositè ad subjectam materiam, gratiam, & officium cujusque. Ita Doct. Clericali Tom 1. Libr. IV.

exponit locum hunc Concilium Senonense Decret. 10. Be-da, Bernardus, Hugo Victorinus, Alcuinus, & alii apud Henricum Canisium *tom. 1. antiquar. lect. Turrianum in lib. 2. Constituit. & Serarium.*

Ad secundum respondet Magrius in Hierolex. Verb. Confessio Sacramentalis. col. 2. ita dicens; Existi-17
mo textum Augustini adulteratum fuisse, nam ex eodem Doctore de Pœnit. *dist. 1. cap. 44.* contrarium constare videtur, ubi inquit. Ergo sine causa dictum est: Quæ sol-veris in terra, soluta erunt in Cælo. Ergo sine causa claves dato sunt Ecclesie Dei. Frustramus Evangelium Dei, frustramus verbum Christi, si promittimus, quod ille negat. Igitur Confessione, & satisfactione à peccatis mundamur, sed Confessio Sacerdoti, & non Laico faciendâ est. De Pœnit. *dist. 1. Can. 36.* Insuper D. Augustinus non poterat contra D. Ambrosii ejus magistri documenta in rebus tanti momenti asserere; agebat siquidem ille, Jus hoc solis permissum est Sacerdotibus, de Pœnit. *dist. 1. Can. 31.* Cæterum, esto, quod verba illa contenta in *cap. 1. de Pœnit. dist. 6.* sint Divi Augustini, quæ etiam leguntur in *cap. Quem pœnitet. 44. de Pœnit. dist. 1.* dicendum est, ibi Sanctum Doctorem intellexisse de Confessione faciendâ Laico, non ad obtinendam ab eodem absolutionem Sacramentalem; sed ad magis excitandam cordis contritionem, & ut ipsa humilitate, atque erubescencia Confessionis commoveatur, flectaturque magis Dei misericordia erga peccatorem; eoque certius criminum remissio, non per Laici aliquod ministerium, seu opus, sed ab ipso Deo solo impetretur; ut bene observat ex Theologis Gregor. de Valentia *d. tom. 4. disp. 7. q. 10. punct. prim. Vers. Altero modo, & ex Canonistis Navarrus in Comment. ad d. cap. 1. de Pœnit. dist. 6.* ubi duo notabilia dicit: unum num. 75, quod talis confessio faciendâ Laico in casu necessitatis, absente Sacerdote, nunquam fuit, aut esse potest de Præcepto, sed tantum de consilio; alterum num. 81. 18
Quod si facta fuerit Laicalis Confessio, nihilominus, si superveniat Sacerdos, eidem iterum ipsamet Confessio est faciendâ; & ab illo absolutio Sacramentalis ministranda; quod novissimè repetit Bissus in Hierurgia Sacra. Verb. Minister Sacramentorum. §. 15. subdens §. 16. adeo esse verum, quod Laicus, & qui non habet ordinem Sacerdotalem non potest absolvere à peccatis, ut neque possit suppleri ab Ecclesiâ ratione tituli colorati; itaut si ille, qui audi-19
vit Confessionem, & absolvit, censeatur Sacerdos per communem errorem, & non sit talis, nunquam valida sit absolutio, quia Confessarius debet esse Sacerdos de jure Divino. Quintanaduen. *tom. 1. tract. 1. singul. 11. num. 4.* & sic error communis, aut titulus coloratus nihil proficeret pro validitate absolutionis Sacramentalis.

Ad Tertium pariter respondetur, procedere de reconciliatione per humilem Confessionem pœnitentis, non per absolutionem Sacramentalem à Laicis impetratam. Siquidem quo ad *cap. Sanctum. de Consecr. d. 4.* sic punctualiter respondet Bonacina *tom. 3. De Censuris in Bulla Cœne disp. 1. q. 22. punct. 2. n. 10.* Neque obstat *cap. Sanctum. dist. 4. de Consecr.* Respondetur enim primò ibi referri factum, non tamen approbati. Secundo ibi sermonem esse de reconciliatione à Pœnitentia publica, non verò de absolutione, juxta glossam ibidem, V. Pœnitentia. Quo verò ad Epistolam 17. D. Cypriani præcipientis, ut in articulo mortis Laicus reconciliat pœnitentem, si Presbyter non adlit; responder Eminentiss. Card. de Lauræa de Pœnitentia *d. dist. 19. num. 19.* eam intelligi de re-
1
conci.

- 21 conciliatione publica per communionem cum fidelibus, ne talis moreretur excommunicatus, non autem de reconciliatione per absolutionem à peccatis. Quem sensum amplectitur etiam Albaspinus in notis ad Nicanam Synodum, ut refert Magrius *Verb. Viaticum in princ.* & nos diximus supra *Decis. XVI. num. 23.* Itaque tempore S. Cypriani permissum erat ab Ecclesia, ut Laici in casu mortis, deficiente Presbytero, reconciliarent publicos pœnitentes, recipiendo illos in communionem fidelium; quæ reconciliatio fieri solebat solemniter à Presbyteris, & ab Episcopis in feria quinta Cœnæ Domini per recitationem multarum precum, & orationum; quæ leguntur in Codice Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ, nongentis annis vetustiore, (nuper impresso Romæ in Typographia Angeli Bernabo *Ann. 1680.*) lib. 1. tit. 38. in Quinta feria hebdomada maioris, ubi inter reliquas orationes extat illa, quæ incipit, *Deus misericors, Deus clemens, qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata pœnitentium deles, &c.* nempe eadem illa, quæ legitur in Rituali Romano sub *Oratione Commendationis animæ*, secunda post Litanias breves: unde discant Curati animarum venerationem, & devotionem debitam ipsis precibus, & orationibus ob earum antiquitatem, cum essent usitata ab Ecclesia ante nongentos abhinc annos. Nec mirum sit, quod antiquitus in casu necessitatis Laici reconciliarent publicos pœnitentes, quia probabilis est opinio Doctorum, (quos cumulat Sayrus in *Thesaur. Cas. conscientia* lib. 2. cap. 21. num. 3. & Bonacina tom. 1. de *Censur. in Com. disp. 1. q. 3. punct. 3. num. 1.*) quod Laicus possit absolvere moribundum ab excommunicatione, absente Sacerdote; quod docent Sylvester *Verb. Absolutio* 1. num. 8. & 9. S. Antoninus 3. p. tit. 27. cap. 4. *Casu* 7. & alii, à quibus non dissentit Sanchez in *Decalog. lib. 2. cap. 13. num. 13. in fine*, & Volpi in *Resol. Moralib. Verb. Censura, resol. 2.2. num. 14.*
- Ad Quartum ex *cap. Fures*, 13. q. 2. duas dat responsiones idem Eminentiſſ. Card. de Lauræa d. disp. 19. num. 15. & 16. Una est, quod in illo textu intelligitur communio cum fidelibus, idest absolutio ab excommunicatione, quæ dari poterat à Diacono in articulo mortis, ut dictum est supra de Laico. Altera est, quod intelligendo etiam de Communione Eucharistica, sensus sit, si vulneratus moribundus Presbytero, vel Diacono confiteatur, idest, ostendat, se velle confiteri, si possit, vel minister adesse, Eucharistiam potest accipere; quam Diaconus poterat ministrare, certificatus de contritione eorundem furum vulneratorum; nam, ut scripsimus in Decisionibus de Eucharistia *Decis. LI. num. 7.* ad recipiendam Eucharistiam sufficit contritio in tribus casibus; Primus est in casu mortis, si Sacerdos haberi non possit; cui moribundus confiteatur; Secundus est, si Sacerdos teneatur celebrare, & non possit abstinere absque scandalo; Tertius est, si quis non communicando incurreret infamiam, graveve detrimentum, & deficeret Confessarius, juxta doctrinam Tamburini de *Exped. Commun. cap. 1. §. 6. & §. 10. ubi DD. & Eminentiſſ. Card. de Lauræa De Eucharistia disp. 25. num. 158.*
- Ad Quintum respondetur, non esse credendum dicto illius glossæ; quæ sæpe sæpius ponit multos errores præcipue circa Confessionem Sacramentalem, qualis est iste, quod possint Laici absolvere; & quod confessio non obliget Græcos, ut ipsa glossa ait in *cap. 1. de Penit. disp. 5.* & quod Confessarius non absolvat, sed declaret absolutum, ut in *cap. Quod-*

cumque 24. q. 1. de quibus, & aliis erroribus advertit Magrius in *Hierolexic. d. Verb. Confessio Sacramentalis*. Et Barbosa in d. *cap. Quodcumque* num. 13. Veritas enim est, (ut explicatum est supra,) quod Confessio non potest fieri Laico, ut absolvat, sed ut coadjuvet contritionem ob erubesceniam.

Ad Sextum; dicendum est, quod in hoc eodem sensu sit locutus Magister Sententiarum; & ita sit intelligendum, ut notant ibidem omnes Scholastici ipsius expostores.

Ad Septimum respondetur, magnam esse disparitatem inter necessitatem Baptismi, & necessitatem Confessionis Sacramentalis. Baptismus est absolute necessarius parvulis, qui in casu mortis non possunt elicere votum illum suscipiendi, ut salventur, idem Christus concessit, ut omnes possint baptizare in casu necessitatis, sive Laici, sive Fœmina, deficientibus Presbyteris. At Confessio Sacramentalis non est absolute necessaria, quia in defectu Sacerdotum pœnitentes possunt salvari per actum contritionis, cum voto confitendi coram Sacerdote, si ejus copiam habuerint; ut bene disserit Emin. Cardin. de Lauræa de *Peniten. d. disp. 19. num. 8.* Dicitur autem Hostiensis est laus insulsum, nisi condatur ob magnam prudentiam, & sanctitatem aliqujus mulieris, coram qua quis se accusaret de propriis peccatis ad excitandam contritionem, sed nunquam, aut rarissime.

Ad Octavum satis est responsum ex supradictis, quia erubescencia illa bona est; at eam debet comitari prudens circumspexio; ne ex manifestatione oculorum criminum coram Laico scandala exoriantur; ita ut magis expediat, ut pœnitens erubescat coram Deo, & se conterat in corde suo cum voto confitendi Sacerdoti, si ejus copiam habere.

Ad Nonum, non impugnatur Confessio facta Laico prudenti, ut ab eo pœnitens erudiatur; potest enim aliquando esse utilis ob hunc finem; sed non ut absolvat, quia Laici nunquam absolvere possunt à peccatis.

Ad Decimum respondet antedictus Emin. Card. de Lauræa. d. 19. num. 18. quod pœnitens solum auctus dici non potest sine remedio, quia ex Dei auxilio semper parato aptus est conteri in corde suo, scilicet odio habere peccata sua, & ea detestari, quatenus sunt offensa Dei, & sic salvari cum voto confitendi Sacerdoti, si possit.

Ad exempla successivè relata respondetur, ea esse admiranda, non imitanda, si ad effectum obtinendi absolutionem Sacramentalem illæ Confessiones factæ fuerint. Jam ostendimus, laicos non posse absolvere à peccatis, cum sint incapaces clavium Ecclesiæ, quas Christus dedit Sacerdotibus tantum; idcirco Laici, de quibus in antedictis exemplis, si absolvere tentassent, peccatum mortale commississent, nisi eos ignorantia, vel bona fides excusasset, ut ait Gobat d. *tract. 7. num. 21.* Caterum ab his exemplis colligere debemus, quanta sit differentia nostrorum temporum cum antiquis circa pœnitentiam, & dolorem de peccatis. Tunc enim, qui non poterant habere Sacerdotem, cui confiterentur culpas suas, eas etiam Laici cum dolore cordis manifestabant; nunc autem, oh quanti! non unum, sed plura lustra sinunt decurrere absque Sacramentali Confessione. Ulterius in præteritis sæculis rigoræ pœnitentiæ imponebantur pro peccatis; nam, ut legitur in canonibus pœnitentialibus, (qui leguntur apud Gratianum post tertiam part. *Decret.* & apud

apud Reginald. lib. 7. à num 54.) pro culpis carnalibus, septem annis pœnitere oportebat, pluries in hebdomada jejunando in pane, & aqua, induendo cilicium, & alias austeritates amplectendo, de quibus in cap. Prædicandum 22. q. 1. & cap. Hoc ipsum. 33. q. 1. quæ augebantur nimis pro peccatis contra naturam cap. Hoc ipsum. 32. q. 2. cap. Clerici de Excessib. Prælator. Idem practicabatur pro perjurio, & pro homicidio. cap. Quicumque 6. q. 1. cap. Adior. 50. dist. Et multò magis pro blasphemia. cap. Statuimus. De maledictis; imò pro fraudibus in pondere, vel mensura. cap. Ut mensura. De Contrahend. Empt. Nunc autem pro prædictis enormitatibus quid injungant Confessarii pœnitentibus nesciunt; adeò detrectat quilibet assumere pœnalitates; & vix bini, vel terni Rosarii recitatio committitur, quam etiam multi negligunt adimplere.

Sed & illud notabile, ne deplorabile dicam, quod antiquitus pro supradictis peccatis publicis, idest publicè, ac scandalosè commissis, opus erat assumere pœnitentiam publicam, vel solemnem, septem saltem annis duraturam; & quinque erant gradus publicè pœnitentium; nunc autem omnino recessit ab aula usus publicæ pœnitentiæ. Hi erant prædicti gradus, ut refert Magrius in Hierolex. Verb. Hyemantes. Primus hyemantium, seu stentium, ac lugentium, qui cilicio induti, & extra januam Ecclesiæ prostrati lacrymis implorabant veniam de commissis scandalis à fidelibus Ecclesiam intrantibus. Secundus erat Audientium, eorum scilicet, qui commorati multò tempore inter hyemantes permittentur ingredi januam Ecclesiæ, stare in Narthece, idest statim intra januam cum Catechumenis, & ibi audire Verbum Dei, & Missam usque ad consecrationem, à qua expellebantur. Tertius erat Subtractorum, qui vocabantur ante consecrationem coram Episcopo, vel Presbytero celebrante, & coram eo prostrati recipiebant manuum impositionem præviis orationibus ad implorandam super eis Divinam miserationem. Quartus erat Consistentium, eorum videlicet, qui assumpti ex prædictis gradibus consistebant in Ecclesia ad totam Missam; sed non admittebantur ad oblationem, neque ad communionem Eucharistiæ. Quintus tandem gradus erat Participantium, & hi erant, qui completa pœnitentia per totum tempus à jure statutum, & recepta reconciliatione, ac Sacramentali absolutione, ad Sacram Synaxim admittebantur. Ecce, quanto sudore, pavore, humiliatione, & mortificatione olim opus erat pro obtinenda remissione culparum publicè, ac scandalosè commissarum. Hæ publicæ pœnitentiæ vixerunt duodecim in 32 tegris sæculis, ut ex Caballutio de Notit. Eccl. dissert. 8. in fine refert Illustrissimus Episcopus Sarnelius Epistolæ Ecclesiasticæ tom. 2. Epist. 9. & ab eo tempore commutari cœperunt in expeditiones adversus infideles, pro recuperatione Terræ Sanctæ, ut legitur in Concilio Claromontensi, habito sub Urbano Papa II. Anno 1095. de quo ibidem Eminentiss. Cardin. Baronius, ac Spondanus; & in quo legitur secundus Canon conceptus his verbis: Quicumque pro sola devotione, non pro honoris, vel pecunie adeptione ad liberandum Ecclesiam Dei Jerusalem profectus fuerit, iter illud pro omni pœnitentia reputetur. Hac nostra ætate non est qui cogitet amplius de recuperatione Terræ Sanctæ, quam pacificè Turcæ retinent; & nullus est, qui verè experietur in seipso, quod de Sancta Paula Romana scripsit S. Hieronymus, Doct. Clericali Tom. I. Libr. IV.

teste Stephano Menochio Hist. Miscell. part. 3. §. 286. Affligendum corpus, quod multis vacavit deliciis. Longus risus perpeti fletu compensandus. In hac Civitate Patavina usus publicarum Pœnitentiarum floruit per totum Sæculum XIII. ut constat ex libro vetusto existente in Archivio Reverendissimi Capitoli Ecclesiæ Cathedralis, inscripto, Ordo Divinorum Officiorum, &c. in quo tum in feria 4. Cinerum, tum in feria 5. Cœnæ Domini agitur de modo reconciliandi publicos Pœnitentes. Utinam etiam hodie qui scandalosam vitam agunt, hunc saluberrimum usum saperent, & intelligerent, ac novissima providerent, ut legitur in Cantico Moysis Deuter. 32. 43.

DECISIO XIX.

ARGUMENTUM.

Præmissa erudita declaratione tum Clavium materialium ex auro, ex argento, & ex ferro; tum Naturalium, Industrialium, & Spiritualium, ex metaphora sic appellatarum, disputatur de CLAVIBUS ECCLESIAE datis à CHRISTO, tam pro foro externo, quàm pro foro interno. Ostenditur, Claves fori externi esse duas, Scientiæ scilicet, & Jurisdictionis. Utramque fuisse in D. Petro, ac in Apostolis, & nunc esse in Papa, & in Episcopis. In Papa cum prærogativa infallibilitatis, & absque ulla restrictione locorum, vel personarum, ob ejus Primatum. In Episcopis cum dependentia à Papa, à quo illas recipiunt pro suis Diocesisbus tantum; prout etiam Cardinales, Abbates, ac Prælati Regulares pro suis solum subditis, non etiam Abbatibus. Declarantur duæ Claves fori interni, Scientiæ, & Potentiæ. Quomodo hæ transeant in simplices Sacerdotes? & Triplex earundem Clavium effectus. Quæ omnia Juribus, Historiis, & Auctoritatibus DD. plenè comprobantur.

SUMMARIUM.

- 1 Clavis quid sit, & unde dicta?
- 2 Clavus quis esset?
- 3 Clavium quis auctor? Earum usus antiquissimus.
- 4 Claves aliæ materiales, aliæ metaphoricæ.
- 5 Claves aureæ de corpore B. Petri sumptæ, Regibus donabantur.
- 6 Claves argenteæ pro custodiendis rebus Sacris; & præcipuè Sanctissima Eucharistia.
- 7 Clavis ferrea S. Edis Lauretana miraculosa: ac S. Bellini Episcopi Patavini.
- 8 Moniales S. Petri de Padua laudatæ.
- 9 Claves metaphoricæ, quæ & quot sint?
- 10 Claves naturæ octo, quæ sunt in manu solius Dei.
- 11 Claves industriales duæ, aliæ musicales, aliæ fabriles. Et quæ, ac quot sint?
- 12 Claves spirituales quæ, & quot sint? quibus aperitur scrinia Divina Misericordiæ.